

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Bibliografia	XVII
Wstęp	1
Rozdział I. Pojęcie zasobu patentowego. Pro- i antykonkurencyjne skutki funkcjonowania zasobów patentowych	5
§ 1. Wprowadzenie	5
§ 2. Zasoby patentowe. Definicja pojęcia. Typy zasobów patentowych	10
§ 3. Powstanie zasobu patentowego. Regulacje umowne	13
§ 4. Zasoby patentowe a procesy standaryzacyjne	15
§ 5. Zasoby patentowe a inne pokrewne instytucje	19
I. Licencje krzyżowe	19
II. Instytucje clearingowe	20
III. Wnioski	21
§ 6. Korzyści i zagrożenia dla konkurencji wynikające z funkcjonowania zasobów patentowych.....	22
I. Korzyści związane z funkcjonowaniem zasobów patentowych	23
1. Możliwość wspólnej eksploatacji rozwiązań komplementarnych	23
2. Zmniejszenie kosztów transakcyjnych	25
3. Uniknięcie zjawiska kumulacji opłat licencyjnych	26
4. Zmniejszenie ryzyka sporów o naruszenie patentów ..	28
II. Negatywne skutki działalności zasobów patentowych	34
1. Gromadzenie technologii substytucyjnych	34
2. Zamknięcie dostępu do rynku dysponentom rozwiązań konkurencyjnych	37
3. Licencjonowanie rozwiązań niepotrzebnych z punktu widzenia stosowania technologii	39
4. Ograniczenia innowacyjności	40
5. Ograniczenia konkurencji na rynku produktowym	42
6. Ograniczenia konkurencji na rynkach powiązanych....	44

Rozdział II. Funkcjonowanie zasobów patentowych w świetle amerykańskiego prawa konkurencji	45
§ 1. Wprowadzenie	45
§ 2. Zasoby patentowe w okresie od drugiej połowy XIX w. do połowy XX w.	46
I. Przyczyny powstawania zasobów patentowych	46
II. Kształt instytucjonalny zasobów patentowych funkcjonujących w drugiej połowie wieku XIX i w XX w.	47
III. Funkcjonowanie zasobów patentowych a ustawodawstwo antymonopolowe	49
1. Wprowadzenie	49
2. Nadrzędność prawa patentowego nad ustawodawstwem antymonopolowym	50
3. Dopuszczalność oceny wykonywania patentu w świetle prawa antymonopolowego	53
IV. Analiza orzecznictwa dotyczącego funkcjonowania zasobów patentowych w pierwszej połowie XX w.	54
1. Wprowadzenie	54
2. <i>Standard Sanitary Manufacturing Co. v. United States</i>	55
3. <i>Standard Oil Co. v. United States</i>	56
4. <i>Hartford-Empire Co. v. United States</i>	59
5. <i>United States v. United Gypsum Co.</i>	63
6. <i>United States v. Line Material Co.</i>	66
7. <i>United States v. New Wrinkle Inc.</i>	68
8. Podsumowanie	69
§ 3. Zmniejszenie znaczenia zasobów patentowych w drugiej połowie XX w.	70
§ 4. Zasoby patentowe powstające od końca lat 80-tych XX w. a amerykańskie prawo antymonopolowe	73
I. Wprowadzenie	73
II. Charakterystyka zasobów patentowych powstających w latach 80-tych i 90-tych XX w.	74
III. Zmiany w polityce konkurencji w latach 80-tych XX w. ...	76
IV. Wytyczne Departamentu Sprawiedliwości oraz Federalnej Komisji Handlu – <i>Antitrust Guidelines for the Licensing of Intellectual Property</i> (1995)	78
V. <i>Business Review Letters</i> dotyczące zasobów patentowych	80

VI. Raport Departamentu Sprawiedliwości oraz Federalnej Komisji Handlu – <i>Antitrust Enforcement and Intellectual Property Rights: Promoting Innovation and Competition</i> ..	84
§ 5. Podsumowanie	87
Rozdział III. Unijne prawo konkurencji a funkcjonowanie zasobów patentowych – zagadnienia podstawowe	89
§ 1. Wprowadzenie.....	89
§ 2. Wyznaczenie właściwych rynków	90
I. Wprowadzenie	90
II. Wyznaczanie rynków właściwych – zagadnienia ogólne	91
1. Wprowadzenie	91
2. Substytucyjność popytu	92
3. Substytucyjność podaży	93
4. Wyznaczenie rynku geograficznego	94
III. Wyznaczenie rynków właściwych – zagadnienia szczegółowe w kontekście funkcjonowania zasobów patentowych	95
1. Wprowadzenie	95
2. Rynek produktowy	96
3. Rynek technologii	98
4. Rynek innowacji	100
§ 3. Siła rynkowa na rynku produktowym oraz na rynku technologii	103
I. Wprowadzenie	103
II. Siła rynkowa na rynku produktowym, na którym wykorzystywana jest technologia zgromadzona w zasobie patentowym	106
III. Siła rynkowa na rynku technologii	108
§ 4. Zakaz porozumień ograniczających konkurencję (art. 101 TFUE)	109
I. Wprowadzenie	109
II. Ograniczenia konkurencji w umowach zawieranych w związku z funkcjonowaniem zasobów patentowych ...	110
1. Postanowienia mające na celu ograniczenie konkurencji	110
2. Postanowienia, których skutkiem może być ograniczenie konkurencji	111
A. Wprowadzenie	111
B. Ograniczenie konkurencji <i>inter-technology</i>	112

C. Ograniczenie dostępu do rynku (ang. <i>foreclosure effects</i>)	113
D. Ograniczenia konkurencji <i>intra-technology</i>	114
III. Tzw. ograniczenia niezbędne (ang. <i>ancillary restraints</i>) w umowach zawieranych w związku z funkcjonowa- niem zasobów patentowych	115
IV. Artykuł 101 ust. 3 TFUE – przesłanki stosowania zwolnienia indywidualnego	117
1. Wprowadzenie.....	117
2. Relacja pomiędzy korzyściami a negatywnymi skutkami ograniczeń konkurencji	118
3. Niezbędność ograniczeń	119
4. Udział odbiorców w korzyściach wynikających z porozumienia	120
5. Wylimitowanie konkurencji	121
V. Rozporządzenie 772/2004 w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 TWE do umów transferu technologii a funkcjonowanie zasobów patentowych	122
§ 5. Zakaz nadużywania pozycji dominującej (art. 102 TFUE)	127
I. Wprowadzenie	127
II. Pozycja dominująca	127
1. Uwagi ogólne	127
2. Wspólna pozycja dominująca. Uwagi ogólne	130
3. Wspólna pozycja dominująca w kontekście funkcyj- nowania zasobów patentowych	133
III. Nadużywanie pozycji dominującej w związku z udostępnianiem technologii na podstawie umów licencyjnych	134
1. Wprowadzenie.....	134
2. Niesłuszne warunki licencyjne	136
3. Dyskryminacyjne warunki licencjonowania	137
4. Transakcje wiązane (ang. <i>tying</i>)	138
5. Odmowa udzielenia licencji	141
§ 6. Zasoby patentowe w świetle <i>comfort letters</i> wydawanych przez Komisję	142
§ 7. Zasoby patentowe w świetle Wytycznych Komisji w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 TWE do umów transferu technologii	145
§ 8. Przegląd obecnie obowiązujących regulacji. Planowane zmiany.....	147

§ 9. Jednolita ochrona patentowa a funkcjonowanie zasobów patentowych	149
Rozdział IV. Tworzenie zasobu patentowego w świetle unijnego prawa konkurencji	151
§ 1. Wprowadzenie	151
§ 2. Charakter rozwiązań gromadzonych w zasobie	152
I. Wprowadzenie	152
II. Komplementarność rozwiązań	153
III. Substytucyjność technologii	155
IV. Wymóg gromadzenia w zasobie patentów istotnych (ang. <i>essential patents</i>)	158
1. Wprowadzenie	158
2. Interpretacja wymogu istotności	159
A. Uwagi ogólne	159
B. Wymóg niezbędności	159
C. Wymóg braku rozwiązań substytucyjnych wobec rozwiązań zgromadzonych w zasobie	161
3. Podsumowanie	164
V. Gromadzenie w zasobie tzw. patentów nieistotnych (ang. <i>non-essential patents</i>)	164
1. Wprowadzenie	164
2. Analiza przypadków gromadzenia w zasobie tzw. patentów nieistotnych	166
3. Podsumowanie	172
VI. Wymów gromadzenia ważnych patentów (ang. <i>valid patents</i>)	173
VII. Kryterium istotności a kwestia geograficznego zakresu ochrony patentowej dla poszczególnych rozwiązań	176
VIII. Wymóg ciągłej oceny charakteru zgromadzonych rozwiązań	177
§ 3. Określenie zasad dostępu do technologii znajdującej się w zasobie dla podmiotów tworzących zasób patentowy	180
I. Wprowadzenie	180
II. Licencje krzyżowe zawierane przez tworzących zasób patentowy	181
III. Porozumienie przewidujące udostępnianie technologii wyłącznie tworzącym zasób patentowy	184
§ 4. Wybrane klauzule w umowach zawieranych przez tworzących zasób patentowy w świetle prawa konkurencji	186
I. Wprowadzenie	186
II. Zobowiązanie tworzących zasób patentowy do nieudzielania licencji poza zasobem	187

III. Zobowiązanie tworzących zasób patentowy do niekorzystania z technologii konkurencyjnych	190
IV. Zobowiązanie tworzących zasób patentowy do nierozwijania technologii konkurencyjnych	191
Rozdział V. Struktura organizacyjna zasobu patentowego	193
§ 1. Wprowadzenie	193
§ 2. Rola niezależnych ekspertów w funkcjonowaniu zasobu patentowego	194
§ 3. Wymiana informacji w związku z funkcjonowaniem zasobu patentowego	197
I. Wprowadzenie	197
II. Wymiana informacji pomiędzy przedsiębiorcami a prawo konkurencji	198
1. Uwagi wstępne	198
2. Charakter informacji wymienianych przez przedsiębiorców	199
3. Struktura rynku, na którym dochodzi do wymiany informacji	200
4. Krąg podmiotów zaangażowanych w wymianę informacji	201
III. Wymiana informacji w związku z funkcjonowaniem zasobów patentowych	201
§ 4. Uwzględnianie różnych grup interesów w działalności zasobów patentowych	203
§ 5. Mechanizm rozstrzygania sporów związanych z funkcjo- nowaniem zasobów patentowych	204
§ 6. Podsumowanie	205
Rozdział VI. Licencje na korzystanie z technologii zgromadzonej w zasobie w świetle art. 102 TFUE	207
§ 1. Wprowadzenie	207
§ 2. Otwarty dostęp do rozwiązań zgromadzonych w zasobie patentowym	208
I. Uwagi wstępne	208
II. Odmowa udzielenia licencji jako naruszenie art. 102 TFUE	208
1. Wyłączny charakter patentu a obowiązek udzielenia licencji wynikający z prawa konkurencji	208
2. Przegląd orzecznictwa Komisji oraz sądów unijnych (wspólnotowych) w kwestii uznania odmowy udzielenia licencji za nadużycie pozycji dominującej	211

3. Odmowa udzielenia licencji na korzystanie z technologii znajdującej się w zasobie patentowych a art. 102 TFUE	221
4. Obiektywne uzasadnienie dla odmowy udzielenia licencji przez podmiot dominujący	234
5. Odmowa udzielenia licencji będąca przejawem nadużycia pozycji dominującej a sytuacja prawna korzystającego z technologii	238
6. Nadużycie pozycji dominującej poprzez odmowę udzielenia licencji a ochrona interesów użytkownika technologii w prawie polskim	243
§ 3. Uczciwe (słuszne) warunki licencjonowania	250
I. Wprowadzenie	250
II. Pobieranie niesłusznych opłat licencyjnych	251
§ 4. Niedyskryminujące warunki licencjonowania	262
§ 5. Podsumowanie	270
Rozdział VII. Analiza wybranych klauzul umownych występujących w umowach licencyjnych o korzystanie z technologii zgromadzonej w zasobie patentowym	271
§ 1. Wprowadzenie	271
§ 2. Klauzule <i>grant-back</i>	272
I. Wprowadzenie	272
II. Silne klauzule <i>grant-back</i>	275
III. Niewyłączne klauzule <i>grant-back</i>	283
IV. Obowiązywanie klauzul <i>grant-back</i> po unieważnieniu bądź wygaśnięciu praw chroniących podstawową technologię	287
§ 3. Klauzule <i>non-challenge</i>	289
§ 4. Wypowiedzenie umowy w razie żądania unieważnienia patentu	294
§ 5. Ograniczenia w rozwijaniu i korzystaniu z technologii konkurencyjnych	297
I. Wprowadzenie	297
II. Ograniczenia w rozwoju lub stosowaniu własnej technologii przez licencjobiorcę	299
III. Ograniczenia w korzystaniu z technologii konkurencyjnej, której dysponentem jest podmiot trzeci	303
Podsumowanie	307
Indeks rzeczowy	315